

Dotaz

Zahraniční investiční společnost na variabilní kapitál (SICAV) vytvořila několik „oddělení“ (podfondů) s odlišným investičním zaměřením. V březnu roku 2000 zahájila na území České republiky prodej svých akcií, avšak pouze pro některé z těchto „oddělení“. Po novele zákona o investičních společnostech a investičních fondech pokračuje v činnosti na českém kapitálovém trhu na základě přechodného ustanovení čl. IV zákona č. 362/2000 Sb., které ukládá, aby zahraniční osoby kolektivního investování uvedly své postavení do souladu s novelou do konce roku 2001. Žádost o udělení povolení podle části osmé A zákona o investičních společnostech a investičních fondech teprve připravuje. Může tato společnost ještě před udělením povolení zahájit v České republice distribuci akcií jiného podfondu, který na českém kapitálovém trhu dosud nenabízela?

Odpověď

Zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o investičních společnostech a investičních fondech“), zřizování „oddělení“ (podfondů) v rámci jedné akciové společnosti (investičního fondu ve smyslu tuzemské právní terminologie) nezná. V zahraničí se ovšem jedná o poměrně běžnou konstrukci. Jednotlivé podfondy, ač části majetku téže akciové společnosti, jsou zpravidla navzájem majetkově i účetně odděleny, investor se tedy sice stává akcionářem akciové společnosti jako celek, z hlediska majetkového se však jeho práva vztahují výhradně k omezené části podnikatelských aktivit a majetku společnosti. Hlasuje-li se o otázkách konkrétního podfondu, přísluší hlasovací právo výhradně těm akcionářům, jejichž akcie se k příslušnému podfondu váží. Přestože právní a majetkové vztahy jsou zcela odlišné, lze uvedenou konstrukci z hlediska předpisů kolektivního investování přirovnat k tuzemské investiční společnosti, která zřizuje různé podílové fondy.

Část osmá A zákona o investičních společnostech a investičních fondech, která upravuje činnost zahraničních osob zabývajících se kolektivním investováním, s podobnou konstrukcí ovšem počítá. Pamatuje totiž nejen na povolení zahraniční osobě kolektivního investování, ale též na jeho rozsah (srov. § 35n odst. 6 zákona o investičních společnostech a investičních fondech: *„V povolení Komise uvede, v jakém rozsahu je zahraniční osoba zabývající se kolektivním investováním oprávněna podnikat na území České republiky.“*) Žadatel o povolení tak v žádosti uvede mj., pro které podílové fondy (v případě správcovské společnosti, tj. investiční společnosti ve smyslu tuzemské terminologie), resp. podfondy (v případě investiční společnosti rozdělené na podfondy, tj. investičního fondu ve smyslu naší terminologie) hodlá povolení získat. Komise potom v řízení o žádosti bude zkoumat splnění podmínek § 35n odst. 5 zákona o investičních společnostech a investičních fondech (zejména investiční politiku ve smyslu písmene b) citovaného odstavce) výhradně u těch podílových fondů, popř. těch částí SICAV, na které se žádost vztahuje. Obdrží-li potom SICAV povolení pouze pro některé podfondy (k tomu viz též zvláštní odpověď na dotaz), nebude smět na území České republiky distribuovat akcie jiných podfondů, ledaže před tím požádá Komisi o rozšíření povolení. Popsanou konstrukci lze opět přirovnat k regulaci tuzemských investičních společností, které kromě povolení ke vzniku investiční společnosti musí získat samostatné povolení pro každý jimi zakládaný podílový fond.

Část osmá A zákona o investičních společnostech a investičních fondech kromě toho zahraniční osobu kolektivního investování vymezuje velmi široce a flexibilně, jestliže pod tento pojem zahrnuje též jakoukoliv jinou organizační formu bez právní subjektivity, obhospodařovanou právnickou osobou se sídlem v zahraničí, která vykonává činnost kolektivního investování (§ 35m odst. 1 písm. b). Ačkoliv toto rozšíření dopadá především na

podílové fondy (FCP), lze je analogicky vztáhnout též na jednotlivé podfondy jedné investiční společnosti na variabilní kapitál (SICAV), neboť i v jejich případě se právně jedná o samostatné organizační formy v rámci jedné právnické osoby, tj. touto právnickou osobou obhospodařované. S ohledem na zvláštnosti zahraniční úpravy, pokud jde o jednotlivé podfondy SICAV, tak připadá v úvahu konstrukce, ve které veřejnoprávní povolení podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech dopadá právě jen na jednotlivé podfondy SICAV uvedené v žádosti.

Z uvedené konstrukce dovozuje Komise, že přechodné ustanovení článku IV zákona č. 362/2000 Sb. nelze v případě SICAV rozdělených na podfondy vztahovat na celou investiční společnost, nýbrž pouze ten rozsah, ve kterém SICAV na území České republiky bez zvláštního povolení podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech podnikala ke dni účinnosti novely, tj. akcie podfondů, které SICAV v České republice distribuovala ještě před tímto datem. Totéž platí pro zahraniční správcovské společnosti (investiční společnosti ve smyslu tuzemské terminologie) a jimi emitované podílové listy podílových fondů (FCP).

Opačný výklad by byl nejen v rozporu s popsanou konstrukcí úpravy zákona o investičních společnostech a investičních fondech, ale též smyslem a účelem přechodného ustanovení. Význam přechodného ustanovení spočívá v poskytnutí dočasné výjimky z novelizované úpravy tam, kde by okamžitá účinnost mohla mít nepříznivé následky pro již existující právní či faktické vztahy. V daném případě mělo přechodné ustanovení chránit investory do již emitovaných cenných papírů zahraničních osob zabývajících se na našem území kolektivním investováním, zachovat mechanismy nezbytné pro uplatnění jejich práv z takto vzniklých vztahů a poskytnout zahraničním osobám kolektivního investování dostatek času na uvedení svých poměrů daných dosavadní podnikatelskou činností v České republice do souladu se zákonem. Přechodná ustanovení nelze vykládat jako dočasné paušální personální exempce z režimu aplikace zákona (viz ostatně odpověď na zvláštní dotaz ohledně povinností zahraničních osob zabývajících se kolektivním investováním po dobu přechodného období).

Podnikatelské aktivity zahraničních osob kolektivního investování proto do doby uvedení poměrů do souladu se zákonem, tj. do doby nabytí právní moci povolení podle části osmé A zákona o investičních společnostech a investičních fondech, nelze dále rozšiřovat o distribuci akcií podfondů SICAV či podílových listů podílových fondů FCP dosud na tuzemský trh neuvedených, byť by se jednalo o zahraniční osobu kolektivního investování, která v určitém rozsahu pod aplikaci citovaného přechodného ustanovení spadá.

Prezidium Komise schválilo dne 27. července 2001.
Kontaktní osoba: Eva Levorová, 21096408